

Ung på jobbet?

I den här foldern finns information för dig som sommarjobbar eller jobbar extra inom hotell- och restaurangbranschen.

Sommarjobbet eller extrajobbet är ofta en rolig och bra erfarenhet.

**Men vilka rättigheter och skyldigheter har du?
Och vad bör du tänka på?**

Ha koll på vad som gäller för dig som anställd. Då minskar risken för att du får fel anställningsvillkor och lön!

**Har du frågor?
Ring Fackets hjälptelefon:**

020-56 00 56

På "Koll på jobbet" kollpajobbet.lo.se/ finns mer information för dig som ung.

På hrf.net finns kontaktuppgifter till HRF:s medlemsservice och lokala avdelningar.

Innan du börjar ska du ha ett anställningsbevis

När du får ett anställningsbevis är du anställd. Där ska det bland annat stå vem som är din arbetsgivare, hur länge du är anställd, dina arbetsuppgifter, din lön, hur många timmar i veckan du ska arbeta, anställningsform, uppsägningsstid och om arbetsgivaren gör avdrag för kost och logi.

Provjobba aldrig!

Ibland vill arbetsgivaren att du provjobbar utan lön för att se att du verkligen klarar arbetsuppgifterna. Tacka alltid nej till det. Det finns inget som heter "provjobba". Om du arbetar ska du få betalt i pengar!

Vilken anställningsform gäller?

Visstidsanställning gäller under en viss period. Denna anställning är vanlig på sommar- och vinterlov när många företag behöver semestervikarier. Anställningstiden ska vara bestämd i förväg och du ska ha ett schema som visar när du ska arbeta.

Anställning för enstaka dagar innebär att du bara är garanterad anställning en dag i taget.

Det är bara arbetsgivare med kollektivavtal som kan anställa på enstaka dagar. Är du anställd på enstaka dagar kan du tacka ja eller nej till att arbeta när arbetsgivaren ber dig. Anställningsformen får inte användas på arbete som går att planera och schemalägga. Minsta tillåtna arbetstid är tre timmar per arbetspass.

Tillsvidareanställning är detsamma som fast anställning.

Har din arbetsplats kollektivavtal?

Om kollektivavtal finns på din arbetsplats måste arbetsgivaren hålla sig till vissa regler.

I kollektivtalet finns en garanterad minimilön - mindre än så får du inte tjäna, men gärna mer!

I avtalet finns också regler om arbetstid, övertidsersättning, semester, scheman och mycket mer. Kollektivavtalet ger dig även ekonomiskt skydd om du blir sjuk eller skadar dig på jobbet.

När lönen kommer

Med varje lön ska du få ett lönebesked. Där ska det stå hur många timmar du arbetat, hur mycket som dragits i skatt och hur stor din semesterersättning är. Spara dina lönebesked - du kan behöva dem när du deklarerar. Ett tips är att skriva upp tiderna du arbetat, i fall det skulle bli problem med utbetalningen av lönen.

Alla ska få semesterersättning

Oavsett om din arbetsplats har kollektivavtal eller inte har du rätt till semesterersättning enligt lag. Den är minst 12 procent på den lön du totalt har tjänat. Om din arbetsplats har kollektivavtal får du ännu mer i semesterersättning.

Du kan tjäna ganska mycket utan att betala skatt

Tjänar du mindre än 22 208 kronor under hela 2023 behöver du inte betala skatt. Skriv ut intyget "Intyg för utbetalning av lön utan skatteavdrag" från Skatteverkets hemsida www.skatteverket.se, fyll sedan i intyget och lämna till din arbetsgivare.

Svartjobb – nej tack!

Tacka alltid nej till svart lön. Det är olagligt att arbeta svart och innebär dessutom en hel del risker. Till exempel kan du få sluta när som helst, du har inget skydd om du gör dig illa på jobbet, du får ingen sjukersättning och du kan inte få ersättning från a-kassan. Därtill kan du bli lurad på lönen och inte få betalt. Ett svartjobb går inte heller att använda som en merit.

Regler för dig under 18 år

För dig under 18 år finns särskilda lagar och regler gällande arbetsuppgifter och arbetstider. Du hittar dem på Arbetsmiljöverkets hemsida, www.av.se. Du kan också vända dig till oss på HRF, eller ringa Fackets hjälptelefon 020-56 00 56.

Vad ska du ha i lön?

I Sverige finns ingen lag om lägsta lön. Vad du lägst får tjäna bestäms genom förhandlingar mellan fack och arbetsgivare, som sedan skrivs in i kollektivavtalet. Därför är det viktigt att arbeta på en arbetsplats med kollektivavtal. I varje bransch finns flera olika kollektivavtal.

I den här foldern presenteras minimilönerna (lägsta lön), OB-tillägget och semesterlönegarantin som gäller mellan 1 april 2023 - 31 mars 2024 – i vår branschs vanligaste kollektivavtal, **Gröna Riksavtalet** och **Hängavtalet Visita**. Tänk på att det finns fler kollektivavtal utöver dem här – ta reda på vad som gäller för dig.

Minimilön för dig över 20 år

Minimilöner för personer under 20 år (ungdomslöner) får inte tillämpas för arbete som utförs i lönegrupp 1.

Lönegrupp 1/Kvalificerat yrkesarbete: Arbete som kräver gymnasial utbildning, jämförbar utbildning eller långvarig praktisk erfarenhet.

Gröna Riksavtalet:	25 539 kr/månad	eller	147,62 kr/tim
Hängavtalet Visita:	26 087 kr/månad	eller	150,79 kr/tim

Lönegrupp 2/Yrkesarbete: Arbete där förkunskaper inte är något krav och då introduktion och utbildning normalt sker på arbetsplatsen.

Gröna Riksavtalet:	24 207 kr/månad	eller	139,92 kr/tim
Hängavtalet Visita:	24 754 kr/månad	eller	143,09 kr/tim

Minimilön för dig under 20 år

Får inte tillämpas för arbete som utförs i lönegrupp 1.

Fr.om. 19 år

Gröna Riksavtalet:	19 873 kr/månad	eller	114,87 kr/tim
Hängavtalet Visita:	20 379 kr/månad	eller	117,80 kr/tim

Fr.om. 18 år

Gröna Riksavtalet:	18 385 kr/månad	eller	106,27 kr/tim
Hängavtalet Visita:	18 853 kr/månad	eller	108,98 kr/tim

Fr.om. 17 år

Gröna Riksavtalet:	17 639 kr/månad	eller	101,96 kr/tim
Hängavtalet Visita:	18 081 kr/månad	eller	104,51 kr/tim

Under 17 år

Gröna Riksavtalet:	16 170 kr/månad	eller	93,47 kr/tim
Hängavtalet Visita:	16 555 kr/månad	eller	95,69 kr/tim

OB-tillägg

När du arbetar obekväma arbetstider ska du ha tillägg på lönen, så kallat OB-tillägg.

Måndag - fredag kl. 20.00-06.00:	25,08 kr/tim
Lördag kl. 16.00 - Måndag kl. 06.00:	25,08 kr/tim
Alla dagar kl. 01.00-06.00:	47,18 kr/tim* (25,08 + 22,10)

Varje påbörjad halvtimme beräknas som full halvtimme.

*OB-ersättning vid nattarbete gäller ej personal som stadigvarande arbetar nattjänst i hotellreception och huvudsakligen har sin arbetstid mellan kl. 01.00-06.00.

Semesterlönegaranti

Har du varit anställd i minst 12 månader i sträck ska du ges minsta garanterad semesterersättning för varje betald semesterdag, när du slutar din anställning. Om du har varit anställd i minst tre månader i sträck ska du ges minsta garanterad semesterlön, när du tar ut intjänad semester.

När du har intjänade semesterdagar ska semesterlön/semesterersättning lägst betalas per dag enligt:

Semesterår	2023-04-01 - 2024-03-31
Anställd som fyllt 20 år:	1 506 kr/dag
Anställd yngre än 20 år:	1 141 kr/dag